



ת"פ (חיפה) 10354-09-23 - מדינת ישראל נ' פלוני

ת"פ (חיפה) 10354-09-23 - מדינת ישראל נ' פלונימחוזי חיפה

ת"פ (חיפה) 10354-09-23

מדינת ישראל

נגד

פלוני

באמצעות באי כוחו - עו"ד שגיא מלח ועו"ד דורית גולן (סניגוריה ציבורית מחוז חיפה)

בית המשפט המחוזי בחיפה

[18.12.2024]

לפני כבוד השופט יחיאל ליפשיץ

גזר דין

כללי

הנאשם, יליד 1961, ותושב שפרעם, הורשע עפ"י הודייתו ובמסגרת הסדר טיעון בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה, לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977. מדובר בהסדר שכלל רק את תיקונו של כתב האישום, ללא הסכמות לעונש. ההליך החל לפני מותב תלתא בעבירה של ניסיון רצח, ולאחר הצגת הסדר הטיעון לעיל עבר לטיפולו כדן יחיד.

עיקר עובדות כתב האישום המתוקן



הנאשם הוא אחיה של א.ח. - ילידת 1968 (להלן: המתלוננת). בזמנים הרלוונטיים לכתב האישום התגוררו הנאשם והמתלוננת עם אמם בבית המשפחה ב** (להלן: הבית). ביום 14.8.23 סמוך לשעה 18:00 בזמן שהנאשם, המתלוננת ואמם שהו בבית, ביקש הנאשם מהמתלוננת להתלוות אליו לחדר בחצר הבית שם הייתה מכונת כביסה, באמתלת שווא ולפיה הוא זקוק לעזרתה בתיקון המכונה. כאשר נכנסו השניים לחדר ביקש הנאשם מהמתלוננת לאחוז בתוף מכונת הכביסה, המתלוננת התכופפה לשם כך, ואז כאשר הנאשם עומד מאחוריה הוא כרך סביב צווארה מטפחת והחל להדקה תוך שהוא חונק אותה מאחור. המתלוננת הכניסה את ידיה מתחת למטפחת בניסיון למנוע את חניקתה, אך ללא הצלחה וכן ביקשה מהנאשם לחדול ממעשיו אך הוא המשיך בהם. בשלב מסוים הצליחה המתלוננת לעמוד ולשחרר מעט את המטפחת סביב צווארה, ובהמשך בעוד הנאשם ממשיך וחונק אותה, בעטה המתלוננת בדלת החדר, התנגדה למעשי הנאשם וצעקה לעזרה והנאשם בתגובה משך אותה בחולצתה והיכה בראשה באמצעות פטיש שאחז בידו תוך שהמשיך לחנוק אותה. בשלב זה הצמיד הנאשם את המתלוננת לקיר החיצוני של החדר ובאמצעות הפטיש סובב את המטפחת על מנת להדקה על צווארה. א.פ. המתגורר בדירה סמוכה לחדר שמע את קולה החונק של המתלוננת והגיע למקום וכשהמתלוננת הבחינה בו היא צעקה לעברו "הצילו", אך הנאשם אמר לו לא להזמין אמבולנס. לאחר מכן המתלוננת דחפה את הנאשם ושניהם נפלו על הארץ. בשלב זה עזב הנאשם את המתלוננת וא.פ. ואדם נוסף שהגיע למקום הזעיקו אמבולנס. אנשי הרפואה שהגיעו למקום העניקו טיפול ראשוני למתלוננת ופינו אותה לבית חולים רמב"ם בחיפה. כתוצאה ממשי הנאשם נגרמו למתלוננת חבלות ופציעות, בדמות, בין היתר, חתך אלכסוני במצח באורך 1.5 ס"מ שנסגר בסיכות, סימן קשר סביב צווארה עם המטומה וסימן חניקה לאורך הצוואר.

תמצית התסקיר הנוגע לנאשם

הנאשם כבן 63 שנים, גרוש ואב ל-3 ילדים, אשר עד למעצרו התגורר עם אמו ועם המתלוננת בבית המשפחה. תואר כי מדובר במשפחה שסבלה מקשיים כלכליים ואחרים, ובמסגרת זו הנאשם חווה הזנחה רגשית ופיזית בילדותו ואף היה חשוף להתנהגות פוגענית ואלימה. הנאשם סיים 9 שנות לימוד, וניהל בצעירותו אורח חיים התמכרותי והסתבך בפלילים. בשלב מסוים הוא עבר בהצלחה גמילה ובהמשך אף שימש כמדריך במרכז יום להתמכרויות וכן עבד בשיפוצים. בשנתיים טרם מעצרו הוא טיפל באמו החולה וחי מקצבת ביטוח לאומי. מרבית עברו הפלילי של הנאשם הוא "ישן" יחסית - מהשנים 1984 ועד 2013 - בעבירות סמים ורכוש מהתקופה בה היה מכור לסמים, ועל רקע זה הוא מוכר לשירות המבחן. לגבי ההליך הנוכחי - הנאשם מסר שהוא חזר להתגורר בבית אמו לפני כ-4 שנים על רקע גירושיו, וגם המתלוננת, גרושה אף היא, התגוררה באותו בית. לדבריו המתלוננת הייתה חסרת סבלנות כלפי אמם החולה וגילתה כלפיה וכן כלפיו יחס תוקפני - מילולי ופיזי, ולכן הקשר עמה היה מרוחק. על פי תיאורו, ביום האירוע אמו שוחחה עמו על המתלוננת וביקשה שהיא לא תסייע לה בצרכיה. על רקע זה, הוא ביקש מהמתלוננת לבוא עמו לחדר הכביסה כדי שאמם לא תשמע את השיחה, ובתגובה לכך המתלוננת ירקה עליו, ואז הוא תקף אותה כמתואר בכתב האישום (הגם שטען שעשה שימוש בפלייר ולא בפטיש). הנאשם ציין כי מעשיו בוצעו בין היתר משום יחסה הפוגעני של המתלוננת כלפי אמם וצבירת הכעסים כלפיה. הוא הוסיף כי הוא מתקשה להבין מדוע לא עצר ממעשיו בשום שלב, ולדבריו ניסה למנוע מהשכן להזמין אמבולנס מאחר וסבר שמדובר בפציעות שטחיות והמתלוננת אינה זקוקה לטיפול רפואי. הנאשם הביע צער על מעשיו וכן הבנה לכך כי הוא ראוי לעונש. עוד מסר שהוא מעוניין בהליך טיפולי בתחום האלימות במסגרת מאסרו. שירות המבחן התרשם שלצד הבעת הצער על מעשיו, הנאשם צמצם ומזער את מעשיו. מדובר במי שפעל באופן אלים משום תחושות כעס ותסכול כלפי המתלוננת תוך שהתקשה להכיל רגשות קשים שליליים כנגדה. מנתונים שהתקבלו משב"ס עלה שהנאשם עצור באגף נקי מסמים, לא נרשמו לחובתו עבירות משמעת והוא משולב במסגרת הכנה לטיפול בתחום האלימות, משתף פעולה עם גורמי הטיפול ומבטא הבנה לצורך בהליך טיפולי מעמיק. על רקע כלל הנתונים, המליץ שירות המבחן על ענישה קונקרטי שתציב לנאשם גבול למעשיו וכן הומלץ על שילובו בהליך טיפולי בתחום האלימות במסגרת מאסרו.

תמצית תסקיר קורבן העבירה

שירות המבחן ערך תסקיר בנוגע לנפגעת העבירה ומטעמי צנעת הפרט לא נפרטו אך נציין, בקצרה,



כי המתלוננת היא גרושה ואם לשלושה בגירים, המתגוררת בבית אמה. צוין כי המתלוננת גדלה במערכת משפחתית סבוכה ומעורערת, וכן נפרשה תמונת נזק קשה וכואבת - המתלוננת תיארה פחד ממוות במהלך האירוע וכן תיארה את חייה לאחר האירוע - חוויות של בדידות ותלישות שהועצמו נוכח העובדה שהפוגע הוא אחיה הגדול. המתלוננת הביעה חשש משחרור הנאשם ותיארה כי בשנים האחרונות בהן התגוררה עם הנאשם בבית האם, היא הייתה נתונה ל אלימות מילולית ונפשית מצדו. כתוצאה מהאירוע המתלוננת מתמודדת עם כאבי ראש כרוניים, סחרחורות ועייפות כללית, ובנוסף מסרה כי היא נוטה לבכי רב, יכולתה להתפרנס נפגעה והיא מגיעה לעתים כדי פת לחם. בנוסף, תוארו נזקים נפשיים והתנהגותיים ומטעמי צנעת הפרט לא נרחיב בהם, אך עורכת חוות הדעת העריכה כי חלקם הם תסמינים פוסט טראומטיים הנובעים כתוצאה מהפגיעה. המתלוננת הופנתה לקבלת טיפול במרכז למניעת אלימות במשפחה, ועורכת חוות הדעת העריכה שתהליך ההחלמה של המתלוננת צפוי להיות מורכב וקשה. תמצית טיעוני המאשימה לעונש

המאשימה עמדה על חומרת מעשי הנאשם. נטען כי מדובר ב"התנהגות ברוטאלית ואכזרית ..", והמאשימה הפנתה לנזקה הפיזיים והנפשיים של המתלוננת וכן לצורך להשית על הנאשם עונש שימש "גורם מוקיע, מתריע ומרתיע" וכזה שיבהיר את סלידתה של החברה ממעשים כגון אלה וישקף נכונה את עקרון ההלימה. בנוסף, הפנתה המאשימה לפערי הכוחות בין הנאשם למתלוננת, ולמידת האלימות והאכזריות שהופעלה כנגד המתלוננת. המאשימה הפנתה לפסיקה מגוונת וטענה, נוכח נתוני ההליך והפסיקה אליה הפנתה, למתחם שבין 7 ל 10 שנות מאסר. המאשימה טענה שיש למקום את עונשו של הנאשם ברף ה"אמצעי-עליון" של מתחם זה, נוסף למאסר על תנאי משמעותי ופיצוי הולם.

תמצית טיעוני ההגנה לעונש

ההגנה לא התעלמה מחומרת האירוע, אך הפנתה לכלל הנתונים שיש בהם להפחית ולהקלות, ולו במעט, מחומרתו - כך, נטען כי מדובר באירוע שבוצע ללא תכנון, ולכל הפחות לא תכנון שנמשך מעבר למספר דקות. עוד נטען כי חרף תחושותיה הקשות והניתנות להבנה של המתלוננת בעת האירוע, הפגיעות הפיזיות שנגרמו לה לא היו ברף גבוה, ובכל מקרה לא כאלה המוכרות ממקרים בהם נעשה שימוש בכלי משחית כגון סכין או נשק חם - בהם לא נעשה שימוש בעניינו. בהקשר לעיל הפנתה ההגנה לכך כי החתך שנגרם למתלוננת נסגר באמצעות סיכות והיא לא נזקקה לאשפוז של ממש. לעניין נזקה הנפשיים של המתלוננת, נטען כי מבלי להקל ראש במתואר בתסקיר קורבן העבירה, מדובר במתלוננת שגם טרם האירוע סבלה ממכלול בעיות ולכן אין מקום לייחס את בעיותיה הנוכחיות, ולפחות לא את מרביתן, דווקא לאירוע בגינו עומד הנאשם לדין. פרק נרחב בטיעוני ההגנה יוחד לנאשם ולהליך השיקום אותו עבר לפני כ 20 שנה. ההגנה טענה בהקשר האחרון כי מדובר במי ש"לקח את עצמו בידיים" עת עבר הליך שיקום לאחר שהיה מכור לסמים, ומאז ניהל אורח חיים תקין ונורמטיבי. בהקשר לעבירה הנוכחית, נטען כי מדובר בהתנהגות שאינה מאפיינת אותו ואף לא אפיינה אותו בעבר - ולראיה, גם בפלט הרשעותיו המתייחס לתקופה ה"קודמת" בחייו, לא נכללת ולו עבירת אלימות אחת. זאת ועוד, ההגנה הפנתה לכך כי הנאשם קיבל אחריות על מעשיו והוא מצטער עליהם עד מאוד. משכך, ונוכח נתוניו וביניהם גילו וקבלת האחריות על מעשיו, עתרה ההגנה לעונש מתון ככל שניתן. בדבריו טרם העונש (זכות ה"מילה האחרונה") מסר הנאשם כי הוא מקבל אחריות על מעשיו וביקש סליחה מאחותו. הנאשם תיאר את עצמו כבן אדם שבמהותו הוא אינו אלים וכן מסר כי בילדותו היה חשוף לאלימות במסגרת התא המשפחתי. בנוסף תיאר הנאשם שמזה כ 20 שנים הוא "שומר על עצמו".

דיון ומסקנות



אין חולק על אודות חומרת מעשי הנאשם. מדובר במי שהוביל את אחותו בתואנת שווא למחסן בביתם ושם תקף אותה בפרץ של אלימות קשה - הוא כרך סביב צווארה מטפחת וחנק אותה, ובהמשך היכה אותה באמצעות פטיש ברזל שאחז בידו תוך שהמשיך לחנוק אותה. מעשי הנאשם הפסיקו רק עם התערבות שכן שנזעק למקום. חבלותיה של המתלוננת מתגמדים נוכח הטרומה שנגרמה לה, עת לא אחר מאחיה פעל כלפיה באלימות ובאכזריות כפי שתואר לעיל. צוין בהקשר דומה, כי "זוהי אלימות הפוצעת לא רק את הגוף אלא גם מנתצת את הרקמה הדקה והחשובה כל כך של אמון וביטחון במרחב האישי" (ע"פ 4221/13 ואנונו נ' מדינת ישראל פסקה 12 (26.3.2015)). הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה ממעשיו של הנאשם הינם של שמירת שלמות הגוף ובטחונו האישי של האדם. מדובר בערכים הבסיסיים ביותר עליהם יש להגן, ומידת הפגיעה בהם היא גבוהה.

מדיניות הענישה היא שיש להחמיר עם מבצעי עבירות אלימות, והדברים נכונים במיוחד כאשר מדובר במעשים המתרחשים במסגרת התא המשפחתי וכאשר נעשה שימוש באמצעים כגון נשק קר או אמצעי אחר - והכוונה בענייננו לשימוש שעשה הנאשם במטפחת כדי לחנוק את המתלוננת וכן לשימוש בפטיש (ר' לדוגמה ע"פ 8063/16 מדינת ישראל נ' קלביחו (26.9.2017)). לצד זאת, נקבע לא פעם שהענישה הקונקרטית היא תלויה נסיבות המקרה, וזו הסיבה שניתן לאתר משרעת רחבה יחסית של ענישה, כנגזרת מנתוני כל מקרה (ע"פ 7701/14 טייב נ' מדינת ישראל (16.5.16)). כך, על קצה המזלג, ניתן להפנות ל - ע"פ 8394/20 ניג'ם נ' מדינת ישראל (23.2.21) שם נדחה ערעור על חומרת העונש במסגרתו נדון המערער ל 4 שנות מאסר בפועל, בהקשר להרשעה בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה בנוגע לאירוע במהלכו תקף המערער את דודו בפטיש והיכה בראשו; ע"פ 3105/23 מדינת ישראל נ' עלי סרחאן (9.7.2023) שם הוחמר עונשו של המשיב ל 50 חודשי מאסר לאחר שהורשע בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה בהקשר לאירוע במהלכו תקף אדם אחר באמצעות מפתח ברגים בעקבות סכסוך בכביש; ולע"פ 2579/20 מדינת ישראל נ' גפן אוחנה (13.5.2021) שם הוחמר עונשו של המשיב ל 8 שנות מאסר לאחר שתקף את ארוסה של בת זוגו לשעבר בכך נשך את אוזנו של האחרון, עד שזו נתלשה.

בענייננו, הנזקים הגופניים הישירים שנגרמו למתלוננת אינם לכאורה ברף גבוה, ולמזלה לא נגרמו לה נזקים קבועים או נכות כתוצאה ישירה ממעשה התקיפה. אולם, וזה הדבר החשוב, התקיפה הייתה בביתה, בוצעה על ידי אחיה, ולאחר שהיא הובאה באמתלת שווא למקום בו הותקפה. תקיפת אדם בביתו ועל ידי קרוב משפחה מהווים נסיבות לחומרה. זאת ועוד, התקיפה אמנם לא נעשתה באמצעות סכין ולא הותירה כאמור לעיל נכות פיזית, אך נסיבות המעשה הן חמורות ומאופיינות באכזריות. לא בכדי תיארה המתלוננת כי היא חששה למות (פחד מוות תרתי משמע) במהלך האירוע, ועל רקע זה ניתן להבין את ההשלכות הנפשיות ויתר הנזקים שתוארו בתסקיר קורבן העבירה. בשים לב לפגיעה בערכים החברתיים המוגנים ומידת הפגיעה בהם, בנסיבות הקשורות לביצוע העבירה ובהתחשב במדיניות הענישה הנוהגת, אני קובע מתחם עונש בין 5 ל 8 שנות מאסר לריצוי בפועל לצד עונשים נלווים.



בהקשר לעונש שיש להשית בתוך המתחם, עומד לפנינו נאשם כבן 63 שנים. הוא אמנם נושא לחובתו עבר פלילי אך אין מחלוקת כי הוא "ישן" - רובו לפני למעלה מ-20 שנים והוא אינו כולל עבירות אלימות. עלה כי הנאשם היה מכור לסמים לפני שנים רבות, עבר תהליך שיקום ומאז הוא ניהל אורח חיים נורמטיבי ולא הסתבך בפלילים. נתון מרכזי נוסף העומד לזכות הנאשם הוא קבלת האחריות על מעשיו ובקשת הסליחה מהמתלוננת. הנאשם דיבר ארוכות עת שהדבר התאפשר לו במסגרת דבריו טרם העונש והתרשמתי כי חרטתו על האלימות הקשה כנגד אחותו, היא כנה. נתון המעיב באופן מסוים על האמור לעיל הוא כי בפני שירות המבחן טען הנאשם שהוא הוליך את אחותו לחדר הכביסה כדי שאמם לא תשמע את השיחה ביניהם, בעוד שעל פי עובדות כתב האישום הולכת המתלוננת לחדר הכביסה הייתה אמתלת שווא. נתונים ושיקולים אלה, הובילו אותי לקביעת העונש על הצד הנמוך של המתחם, אך לא על תחתיתו.

סוף דבר, אני משית על הנאשם את העונשים הבאים:

(-) 6 שנות מאסר בפועל, בניכוי תקופת מעצרו בתיק זה - החל מיום 14.8.2023;

(-) מאסר לתקופה של 12 חודשים, על תנאי למשך שלוש שנים והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור עבירות אלימות מסוג פשע;

(-) מאסר לתקופה של 8 חודשים, על תנאי למשך שלוש שנים והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור עבירות אלימות מסוג עוון;

(-) פיצוי למתלוננת בסכום של 40,000 ₪. הפיצוי ישולם ב-20 תשלומים חודשיים שווים ורצופים כאשר התשלום הראשון ישולם ביום 1.2.2025 ויתרת התשלומים בתחילת כל חודש עוקב. 3 ימי עיכוב לא יהוו הפרה של הוראת גזר הדין. התשלומים יבוצעו רק באמצעות מזכירות בית המשפט או המרכז לגביית קנסות וגירות והוצאות. נאסר על הנאשם ליצור קשר, במישרין או בעקיפין, עם המתלוננת בהקשר זה. המאשימה תעביר למזכירות את פרטי המתלוננת תוך 14 יום מהיום.

זכות ערעור תוך 45 יום לבית המשפט העליון.

ניתן היום, י"ז כסלו תשפ"ה, 18 דצמבר 2024, בנוכחות הצדדים.